VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2025/7

zo 7. januára 2025,

ktorým sa zriaďuje konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru Observatórium sústavy Čerenkovových teleskopov (CTAO ERIC)

[oznámené pod číslom C(2025) 9]

(Iba anglické, české, francúzske, nemecké, poľské, slovinské, španielske a talianske znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 723/2009 z 25. júna 2009 o právnom rámci Spoločenstva pre Konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru (ERIC) ([1]), a najmä na jeho článok 6 ods. 1 písm. a),

keďže:

(1) Česko, Francúzsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Slovinsko, Španielsko, Taliansko a Európska organizácia pre astronomický výskum v južnej pologuli predložili Komisii v súlade s článkom 5 ods. 1 nariadenia (ES) č. 723/2009 žiadosť o zriadenie Observatória sústavy Čerenkovových teleskopov (CTAO)(ďalej len „žiadosť“). Švajčiarsko oznámilo svoje rozhodnutie zúčastňovať sa na konzorciu CTAO ERIC najprv ako pozorovateľ.

(2) Žiadatelia sa dohodli, že hostiteľským členským štátom konzorcia CTAO ERIC bude Taliansko.

(3) Nariadenie (ES) č. 723/2009 bolo rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 72/2015 ([2]) začlenené do Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP).

(4) Komisia podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 723/2009 posúdila túto žiadosť a dospela k záveru, že spĺňa požiadavky stanovené v uvedenom nariadení. V priebehu posudzovania Komisia získala stanoviská nezávislých odborníkov v oblasti vplyvu gama astronómie, astrofyziky, fyziky častíc, fyziky plazmy a základnej fyziky.

(5) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného na základe článku 20 nariadenia (ES) č. 723/2009,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Zriaďuje sa konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru Observatórium sústavy Čerenkovových teleskopov (CTAO ERIC).

2. Základné prvky stanov konzorcia CTAO ERIC uvedené v článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 723/2009 sú stanovené v prílohe.

([1]) Ú. v. EÚ L 206, 8.8.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/723/oj.
([2]) Rozhodnutie Spoločného výboru EHP č. 72/2015 z 20. marca 2015, ktorým sa mení protokol 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd [2016/755] (Ú. v. EÚ L 129, 19.5.2016, s. 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/755/oj).

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Českej republike, Spolkovej republike Nemecko, Španielskemu kráľovstvu, Francúzskej republike, Talianskej republike, Rakúskej republike, Poľskej republike, Slovinskej republike, Švajčiarskej konfederácii a Európskej organizácii pre astronomický výskum v južnej pologuli.

V Bruseli 7. januára 2025

Za Komisiu
Ekaterina ZAHARIEVA
členka Komisie

PRÍLOHA

ZÁKLADNÉ PRVKY STANOV KONZORCIA CTAO ERIC

1. **Názov a sídlo**

(článok 1 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Zriadi sa európska výskumná infraštruktúra pod názvom Observatórium sústavy Čerenkovových teleskopov (ďalej len „CTAO“).

2. CTAO má právnu formu konzorcia pre európsku výskumnú infraštruktúru (ERIC) zriadeného podľa ustanovení nariadenia (ES) č. 723/2009 a nazýva sa konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru Observatórium sústavy Čerenkovových teleskopov (ďalej len „CTAO ERIC“).

3. Štatutárnym sídlom a ústredím konzorcia CTAO ERIC je Bologna (Taliansko).

2. **Úlohy a činnosti**

(článok 2 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Úlohou konzorcia CTAO ERIC je vybudovať observatórium na pozemnú gama astronómiu, ako sa opisuje vo „vedeckom a technickom opise CTAO“ (konfigurácia alfa), a následne toto zariadenie ďalej prevádzkovať, modernizovať a vyradiť z prevádzky. Stavebné náklady sú uvedené v knihe nákladov CTAO.

2. Konzorcium CTAO ERIC vykonáva okrem iného tieto činnosti:

   a) podieľa sa na špičkovom výskume, technologickom rozvoji, inovácii a spoločenských výzvach, čím predstavuje pridanú hodnotu v rámci rozvoja Európskeho výskumného priestoru (EVP) a mimo neho;

   b) zabezpečuje plné vedecké využitie CTAO a jeho súboru nástrojov;

   c) poskytuje účinný prístup pre používateľov v súlade s politikou prístupu stanovenou v článku 3;

   d) podieľa sa na šírení vedeckých výsledkov;

   e) optimálne využíva zdroje a know-how a

   f) vykonáva akékoľvek ďalšie potrebné činnosti súvisiace s písmenami a) až e).

3. Konzorcium CTAO ERIC plní svoju hlavnú úlohu na neziskovom základe. Môže však vykonávať obmedzené hospodárske činnosti za predpokladu, že sú úzko späté s jeho hlavnou úlohou a neohrozia jej dosiahnutie. Konzorcium CTAO ERIC zaznamenáva oddelene náklady a príjmy spojené s jeho hospodárskymi činnosťami a účtuje za ne trhové ceny, alebo ak ich nie je možné určiť, celkové náklady s pripočítaním primeranej marže.

3. **Politika prístupu pre používateľov Observatória sústavy Čerenkovových teleskopov**

(článok 3 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Konzorcium CTAO ERIC bude poskytovať európskym a medzinárodným výskumným pracovníkom (ďalej len „používatelia“) účinný prístup na základe vedeckého prínosu, technickej realizovateľnosti a/alebo iných relevantných kritérií súvisiacich s cieľom konzorcia CTAO ERIC. Na účely vedecky prínosných návrhov výskumných pracovníkov, ktorí nepatria k členom, strategickým partnerom, tretím stranám ani pozorovateľom (ďalej len „ostatní používatelia“), sa sprístupní obmedzené množstvo pozorovacieho času za osobitných podmienok prístupu, ktoré určí rada.

2. Prístup do CTAO môže mať formu sprístupnenia pozorovacieho času v CTAO alebo formu prístupu k archívnym dátovým produktom CTAO (článok 33). Podrobnosti o prístupe sa vymedzia v politike prístupu prijatej radou [článok 25 ods. 13 písm. j)], v ktorej budú určené rôzne typy návrhov a ktorá bude zaisťovať primeranú úroveň príležitostí pre rozsiahle dlhodobé programy (ďalej len „kľúčové vedecké projekty“).

3. Za prideľovanie času je zodpovedný generálny riaditeľ, ktorý organizuje a riadi proces partnerského hodnotenia, počas ktorého sa hodnotí vedecká excelentnosť a realizovateľnosť návrhov. Postupy a kritériá hodnotenia sa uverejnia na webovom sídle konzorcia CTAO ERIC. Generálny riaditeľ každoročne podáva rade správu o prideľovaní času.

4. Používateľský čas je pozorovací čas, ktorý je dostupný po zohľadnení pozorovaní v garantovanom čase vyplývajúcich zo zmluvných záväzkov konzorcia CTAO ERIC. Používateľský čas bude rozdelený medzi čas otvorený pre štandardné návrhy a čas pre kľúčové vedecké projekty v prípade veľkých dlhodobých programov, pozorovací čas medzinárodnej komunity (ICOT) pre ostatných používateľov a diskrečný čas generálneho riaditeľa. Vymedzenie pojmov sa uvádza vo vedeckom a technickom opise CTAO.

5. Ostatní používatelia prispievajú na prevádzkové náklady súvisiace s ich používaním CTAO, ako je vymedzené v politike prístupu a príslušných dohodách o partnerstve.

6. Ustanovenie článku 3 ods. 5 stanov sa nevzťahuje na prideľovanie času, ktorý konzorcium CTAO ERIC prideľuje prostredníctvom osobitných dohôd (napr. dohôd o hosťovaní).

4. **Vedecké hodnotenie**

(článok 4 stanov konzorcia CTAO ERIC)

Vedecké a technické činnosti konzorcia CTAO ERIC každoročne hodnotí vedecký a technický poradný výbor (článok 28). Podrobnosti sa vymedzujú v politike vedeckého hodnotenia prijatej radou [článok 25 ods. 13 písm. k)].

5. **Šírenie výsledkov výskumu**

(článok 5 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Konzorcium CTAO ERIC uľahčuje výskum a vo všeobecnosti podporuje otvorený prístup k údajom z výskumu. Konzorcium CTAO ERIC bez ohľadu na túto zásadu presadzuje výskum vysokej kvality a podporuje kultúru „najlepších postupov“ prostredníctvom činností odbornej prípravy.

2. Konzorcium CTAO ERIC požiada používateľov, aby výsledky svojho výskumu zverejňovali a aby ich sprístupňovali prostredníctvom konzorcia CTAO ERIC.

3. Konzorcium CTAO ERIC prijme vlastnú politiku šírenia informácií (článok 25 ods. 13 bod 1). V politike šírenia informácií sa opisujú rôzne cieľové skupiny a konzorcium CTAO ERIC používa viacero kanálov na dosiahnutie cieľového publika, ako sú webové portály, informačné bulletiny, semináre, účasť na konferenciách, články vo vestníkoch, časopisoch a denníkoch.

6. **Práva duševného vlastníctva**

(článok 6 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Pojem „duševné vlastníctvo“ sa chápe v súlade s jeho vymedzením v článku 2 Dohovoru o založení Svetovej organizácie duševného vlastníctva, ktorý bol podpísaný 14. júla 1967.

2. Konzorcium CTAO ERIC prijme vlastnú politiku v oblasti práv duševného vlastníctva [článok 25 ods. 13 písm. m)].

3. Konzorcium CTAO ERIC je vlastníkom všetkého duševného vlastníctva, ktoré vyplýva z jeho činností podľa týchto stanov, vrátane, ale nie výlučne, duševného vlastníctva, ktoré vytvorili zamestnanci konzorcia CTAO ERIC, ak toto duševné vlastníctvo nie je predmetom samostatných zmluvných dohôd alebo záväzných právnych predpisov alebo ak sa v týchto stanovách neurčí inak.

4. Základné duševné vlastníctvo členov alebo ich zastupujúcich subjektov zostáva ich vlastníctvom. V prípade potreby naň bude konzorciu CTAO ERIC udelená licencia na základe osobitných dohôd.

7. **Zamestnávanie**

(článok 7 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Konzorcium CTAO ERIC je zamestnávateľom podporujúcim rovnosť príležitostí. Pracovné zmluvy sa riadia právnymi predpismi krajiny alebo územia, v ktorom sú zamestnanci zamestnaní.

2. V súlade s požiadavkami vnútroštátnych právnych predpisov sa každý člen v rámci svojej právomoci usiluje uľahčiť pohyb a pobyt štátnych príslušníkov členov, pozorovateľov a strategických partnerov zapojených do plnenia úloh konzorcia CTAO ERIC, ako aj ich rodinných príslušníkov.

3. Výberové konania na pracovné pozície v konzorciu CTAO ERIC musia byť transparentné, nediskriminačné a musí sa pri nich dodržiavať zásada rovnosti príležitostí. Prijímanie do zamestnania a podmienky zamestnania nesmú byť diskriminačné.

4. Konzorcium CTAO ERIC podporuje vytvorenie inštitucionalizovaného zastúpenia zamestnancov.

8. **Obstarávanie**

(článok 8 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Konzorcium CTAO ERIC zaobchádza so účastníkmi a predkladateľmi ponúk v rámci obstarávania rovnako a nediskriminačným spôsobom, nezávisle od toho, či majú sídlo v Európskej únii. Podrobné pravidlá postupov a kritériá obstarávania sa stanovujú v politike obstarávania prijatej radou [článok 25 ods. 12 písm. i) stanov]. Táto politika obstarávania sa riadi zásadami transparentnosti, hospodárskej súťaže, proporcionality, vzájomného uznávania, rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie a udržateľnosti.

2. Pri obstarávaní v súvislosti s činnosťami konzorcia CTAO ERIC členovia, pozorovatelia, strategickí partneri a tretie strany primerane zohľadňujú potreby, technické požiadavky a špecifikácie týkajúce sa konzorcia CTAO ERIC, ktoré vydali príslušné orgány.

3. V politike obstarávania sa stanovuje, že jej ustanovenia sa nevzťahujú na obstarávanie konzorcia CTAO ERIC, pri ktorom sa využívajú finančné prostriedky poskytnuté prostredníctvom konzorcia CTAO ERIC podľa článku 21 ods. 4 stanov. V takýchto prípadoch sa namiesto politiky obstarávania uplatňujú základné zásady týkajúce sa nepeňažných príspevkov pre konzorcium CTAO ERIC a rámec pre nepeňažné príspevky (príloha B).

9. **Čas trvania**

(článok 9 stanov konzorcia CTAO ERIC)

Konzorcium CTAO ERIC sa zriaďuje na neurčitý čas.

10. **Likvidácia**

(článok 10 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Likvidácia konzorcia CTAO ERIC sa riadi rozhodnutím rady v súlade s článkom 25 ods. 13 písm. h) stanov.

2. Konzorcium CTAO ERIC bez zbytočného odkladu a v každom prípade do desiatich dní po prijatí rozhodnutia o likvidácii konzorcia CTAO ERIC informuje o uvedenom rozhodnutí Komisiu.

3. Konzorcium CTAO ERIC bez zbytočného odkladu a v každom prípade do desiatich dní od ukončenia postupu likvidácie informuje o ukončení uvedeného postupu Komisiu.

4. Konzorcium CTAO ERIC zaniká dňom uverejnenia príslušného oznámenia Komisiou v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

11. **Zánik konzorcia CTAO ERIC alebo ukončenie jeho daňových zvýhodnení**

(článok 11 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Po zániku konzorcia CTAO ERIC alebo ukončení uplatňovania jeho daňových zvýhodnení a nezdaniteľných súm členovia nedostanú viac, než je suma hotovostných príspevkov, ktoré zaplatili, a skutočná hodnota nepeňažných príspevkov, ktoré poskytli.

2. Po zániku konzorcia CTAO ERIC alebo ukončení uplatňovania jeho daňových zvýhodnení a nezdaniteľných súm sa aktíva konzorcia CTAO ERIC, ktoré presahujú zaplatené hotovostné príspevky a skutočnú hodnotu nepeňažných príspevkov, prevedú na iný verejnoprávny subjekt alebo inú daňovo zvýhodnenú právnickú osobu, alebo iný právny subjekt, ktorý plní podobné ciele ako konzorcium CTAO ERIC v záujme podpory vedy a výskumu.

12. **Režim zodpovednosti a poistenie**

(článok 12 stanov konzorcia CTAO ERIC)

1. Konzorcium CTAO ERIC zodpovedá za svoje dlhy.

2. Členovia nenesú spoločnú zodpovednosť za dlhy konzorcia CTAO ERIC. Finančná zodpovednosť členov za dlhy konzorcia CTAO ERIC je obmedzená do výšky ich príslušného ročného príspevku.

3. Konzorcium CTAO ERIC má primerané poistenie na krytie rizík súvisiacich s výstavbou a prevádzkou CTAO.